

Landshypotek Bank

Landshypotek Bank Pelare 3

Information om kapitaltäckning och riskhantering 2015

För ett rikare liv på landet

Innehåll

1. Inledning	1
1.1. Syfte och omfattning	1
2. Beskrivning av Landshypotek Bank och verksamheten	2
2.1. Övergripande beskrivning	2
2.2. Utveckling inom banken	2
2.3. Organisation	2
2.4. Bolagsstyrning	2
3. Riskhantering och riskorganisation	3
3.1. Målsättning och värdegrund för riskhantering	3
3.2. Övergripande riskprofil	3
3.3. Riskorganisation	3
4. Kapitalbas och kapitalkrav	5
4.1. Kapitalbas enligt Basel 3-regler	5
4.2. Kapitalkrav enligt Basel 3-regler	5
4.3. Kapitalbehov	5
4.4. Bruttosoliditetsgrad (leverage ratio)	7
5. Kreditrisker	8
5.1. Definition	8
5.2. Kreditprocessen	8
5.3. Kreditportföljen	8
5.3.1. Översikt av kreditportföljen	8
5.3.2. Definition och klassificering av kreditportföljen	8
5.4. Beskrivning av kreditriskhantering	8
5.5. Användning av IRK-modellerna	9
5.6. Beskrivning av IRK-systemet	9
5.6.1. Metod	9
5.6.2. Modeller med tillstånd för beräkning av lagstadgat kapitalkrav	9
5.7. Säkerheter	10
5.8. Kreditförluster	10
5.9. Motpartsrisk	11
6. Likviditetsrisker och finansiering	13
6.1. Definition	13
6.2. Likviditetshantering	13
6.3. Finansiering	14
6.4. Intecknade tillgångar	14
6.5. Stresstester	15
7. Marknadsrisker	16
7.1. Definition	16
7.2. Hantering	16
7.2.1. Ränterisker	16
7.2.2. Valutarisker	16
7.2.3. Basisspreadrisk och kreditspreadrisk	16
7.2.4. Kreditvärdighetsjusteringsrisk	17
8. Operativa risker	18
8.1. Definition	18
8.2. Hantering	18
8.3. Kapitalkrav för operativa risker	18

1. Inledning

Denna rapport innehåller information om Landshypotek Banks risker, riskhantering, kapitaltäckning och likviditetssituation i enlighet med pelare 3 i kapitaltäckningsregelverket.¹⁾

1.1. Syfte och omfattning

Denna rapport syftar till att offentliggöra information om de risker som är väsentliga för Landshypotek Bank AB (Landshypotek Bank), hur dessa risker hanteras samt hur den aktuella kapitaltäcknings- och likviditetssituationen ser ut. Rapporten ska tillsammans med information i bankens årsredovisning och på bankens websida (landshypotek.se) uppfylla de årliga informationskrav som följer av CRR, Finansinspektionens föreskrifter om tillsynskrav och kapitalbuffertar (2014:12) och Tillsynslagen (2014:968). Denna rapport publiceras samtidigt som årsredovisningen på Landshypotek Banks hemsida. Rapporten har bl.a. beretts i styrelsens risk- och kapitalutskott och beslutats av styrelsen.

Under året har Landshypotek Bank förvärvat samtliga tillgångar och förpliktelser i dotterbolaget Landshypotek Jordbrukskredit AB som inte längre är ett tillståndspliktigt institut. Detta innebär att all tillståndspliktig verksamhet nu bedrivs i Landshypotek Bank och under 2016 kommer likvidationen av Landshypotek Jordbrukskredit AB att slutföras. Rapporten beskriver verksamheten i Landshypotek Bank men kapital- och likviditetsrelaterade siffror i rapporten avser den konsoliderade situationen.

¹⁾ Implementeringen av Basel 3-regelverket har i Sverige skett bland annat genom tillsynsförordning 575/2013/EU (CRR) och benämns i denna rapport för "kapitaltäckningsregelverket" eller "Basel 3".

2. Beskrivning av Landshypotek Bank och verksamheten

Landshypotek Bank är en medlemsägd bank för finansiering av ägande och företande inom jord och skog. Banken har en tradition som sträcker sig tillbaka till år 1836. Verksamheten består framförallt av utlåning mot säkerheter i fast egendom.

2.1. Övergripande beskrivning

Landshypotek Bank är en medlemsägd bank med huvudsakligt ändamål att tillhandahålla konkurrenskraftig finansiering till Sveriges jord- och skogsbrukare. Företaget har en historia som sträcker sig tillbaka till år 1836. Landshypotek Banks låntagare är också medlemmar i Landshypotek Ekonomisk Föreningen och därmed även ägare av banken. Föreningen har idag närmare 42 000 medlemmar.

Utlåningen i Landshypotek Bank görs i huvudsak mot pant i jord- och skogsbruksfastigheter inom 75 procent av det internt fastställda belåningsvärdet. Banken samarbetar också med Sparbanken Syd, DNB och Gjen-sidige Försäkringsbolag i syfte att erbjuda sina kunder ett bredare utbud av finansiella produkter.

2.2. Utveckling inom banken

Landshypotek Bank har en stark ställning på den svenska kreditmarknaden för finansiering av jord och skog, med en marknadsandel på nästan 27 procent. Kraven har ökat på finansiella företag. En del i de ökade omvärldskraven är högre kapital- och likviditetskrav. Andra krav på utveckling ställs från kunderna och för Landshypotek Bank kräver förändringen inom jord- och skogsbruket också utveckling. Landshypotek Bank utvecklar därför verksamheten för att möta kundförväntan, strukturomvandlingen inom jord- och skogsbruket och de ökade regleringarna. Förändringen av jord- och skogsbruksföretagande och annan nödvändig utveckling kräver en fortsatt stark kapitalbas. Ambitionen är att växa med både antal kunder och i volym. Detta ska uppnås genom fler och förbättrade tjänster samt bredare målgrupp inom de gröna näringarna och på landsbygden.

Landshypotek Bank har under 2015 förstärkt antalet medarbetare och utökat sitt tjänsteutbud. Den framtida tillväxten ska ske till låg risk samt med god och stabil lönsamhet. Banken har nyligen skapat ett nytt distrikt med fokus på kunder som bor på gård och har mindre lån i banken. Detta ger möjlighet att både växa och diversifiera kreditstocken. För att bl.a. förbättra likviditetssituationen under en eventuell marknadsstress och på så sätt också förbättra förutsättningarna för god extern rating

erbjuder Landshypotek Bank sparkonton till allmänheten. Landshypotek Bank har som mål att inlåningen inom tre år ska representera 20 procent av finansieringen. Under 2015 ökade inlåningen med 4,5 miljarder SEK och inlåningen representerade vid utgången av året 13 procent av bankens finansiering.

2.3. Organisation

Landshypotek Bank är organiserad i 9 distrikt med 19 kontor spridda över landet. Antalet medarbetare uppgår till cirka 160 personer. Kundensvariga finns på alla kontor och är organiserade under distriktschefer, vilka i sin tur är organiserade under bankens rörelsechef. I Landshypotek Ekonomisk Förening finns 69 förtroendevalda medlemmar i tio olika regionstyrelser vars arbetsuppgifter bland annat innefattar värdering av de fastigheter som banken tar som pant.

2.4. Bolagsstyrning

En redogörelse av bolagsstyrningen lämnas i bankens årsredovisning.

3. Riskhantering och riskorganisation

Landshypotek Bank har en lågt satt riskaptit och strävar efter att uppnå en hög riskmedvetenhet och ett lågt risktagande i hela verksamheten.

3.1. Målsättning för riskhantering

En god riskkultur är högt prioriterat på Landshypotek Bank. Banken strävar efter att uppnå en hög riskmedvetenhet och ett lågt risktagande. Hög riskmedvetenhet betyder att varje anställd förstår vilka risker dennes arbetsuppgifter innebär för banken, vilken nivå på risktagande som är acceptabel, samt hur den anställde ska agera för att inte överskrida den acceptabla risknivån. Lågt risktagande uppnås genom lågt satta riskpakter och risklimiter, en tydlig beslutsordning med hög riskmedvetenhet hos medarbetarna, gemensamma definitioner och bedömningsprinciper, väl utvecklade verktyg för riskbedömning, samt ansvarstagande och beslutsfattande nära bankens kunder.

Bankens anställda ska eftersträva hög kvalitet i allt de företar sig, vara lyhörda för omvärldsförändringar och förstå dess påverkan på kunder, värdet på tagna säkerheter och bankens affärsmodell.

3.2. Övergripande riskaptit

Landshypotek Bank har som övergripande riskaptit bland annat:

- att behålla AAA-rating på sina säkerställda obligationer,
- att bankens genomsnittliga årliga förluster inom kreditriskområdet och det operativa riskområdet under en genomsnittlig konjunkturcykel inte överstiger 0,0525 procent av bankens totala utlåningsvolym, och
- att den genomsnittliga förlustnivån för övriga signifikanta riskkategorier ligger nära noll.

För att risktagandet inte ska överstiga bankens riskaptit har banken identifierat, klassificerat och limiterat alla väsentliga risker. Banken fokuserar på att ta sådana risker som verksamheten är bäst på att förstå och hantera.

Den enskilt största risken som banken är exponerad emot är kreditrisken som följer av utlåning till kunder. Denna risk är direkt kopplad till affärsidén och hanteras genom hela kreditprocessen.

Det finns även andra risker som är nödvändiga att ta för att kunna bedriva verksamheten, exempelvis

likviditetsrisker, marknadsrisker och operativa risker. En viss acceptansnivå för dessa risker måste finnas men banken har som mål att hålla dessa risker på en låg nivå.

3.3. Riskorganisation

Landshypotek Banks riskhantering bygger på de tre försvarslinjerna.

Bankens affärsverksamhet är den första försvarslinjen, vilken har fullt ansvar för de risker och det resultat som uppkommer i den egna verksamheten. Där finns de medarbetare som känner kunden och den lokala marknaden bäst.

Den andra försvarslinjen består av riskorganisationen som är oberoende från affärsverksamheten. Den ansvarar för identifiering, kvantifiering, analys och rapportering av samtliga risker. Riskorganisationen upprätthåller principer och ramverk för att underlätta riskbedömningen samt bidrar med expertkunskaper och fungerar som rådgivare vid beslutsfattande som säkerställer att besluten är förenliga med de av styrelsen fastställda toleranserna för risk. Complianceenheten har till övergripande uppgift att identifiera, mäta och rapportera compliancerisker.

Den tredje försvarslinjen, internrevision, är en oberoende granskningsfunktion direkt underställd styrelsen. Denna funktion granskar såväl den första som den andra försvarslinjen. Det ger förbättringar i verksamheten genom utvärdering av riskhantering, styrning och internkontroll.

Det yttersta ansvaret för koncernens riskhantering och att verksamheten bedrivs med god intern kontroll ligger på styrelsen. Styrelsen beslutar bland annat om de policyer som anger hur de olika riskerna i verksamheten ska hanteras samt vilken nivå av risktagande som är acceptabel. Som stöd för det riskrelaterade arbetet finns tre styrelseutskott; risk- och kapitalutskottet, kreditutskottet samt revisionsutskottet. Under styrelsen, dess utskott och VD sorterar även kommittéer med olika syften.

Kreditenheten, vilken ingår i riskorganisationen, ansvarar för ledning och styrning av bankens kreditgivningsprocess. Enheten ansvarar även för analys av krediter och riskbedömning. Verksamheten regleras på en

övergripande nivå av riskpolicyn samt kreditpolicyn som fastställs av styrelsen. Enheten utfärdar även interna instruktioner för kreditgivning och tillkommande krav för verksamheten som syftar till att skapa dualitet mellan affärsverksamheten och den oberoende riskorganisationen. Chefen för den oberoende riskorganisationen rapporterar till VD och styrelse i Landshypotek Bank.

Ekonomi- och finanschefen ansvarar för Landshypotek Banks upplåning, förvaltning av eget kapital, skuld och likviditet samt riskhantering relaterad till dessa områden. Verksamheten regleras av riskpolicyn samt finanspolicyn som fastställs av styrelsen. Ekonomi- och finanschefen rapporterar till VD i Landshypotek Bank.

Figur 1 Bankens policyöversikt

A-H Policy för intern styrning och kontroll							
A.1 Policy för mångfald i styrelsen	B.1 Riskpolicy	C.1 Etikpolicy	D.1 Policy för kommunikation	E.1 Policy för produkter & partners	F.1 IT-policy	G.1 Säkerhetspolicy	H.1 HR-policy
A.2 Policy för lämplighetsbedömning	B.2 Kreditpolicy	C.2 Hållbarhetspolicy				G.2 Krisberedskapspolicy	H.2 Ersättningspolicy
A.3-6 Arbetsordning för styrelse & utskott	B.3 Policy för operativa risker	C.3 Policy för hantering av kundklagomål					
A.7 Styrelsens rapportplan	B.4 Finanspolicy	C.4 Policy kundkännedom & åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism					
A.8 VD-instruktion	B.5 Policy för kapital och likviditetutveckling						
A.9 Policy Riskkontrollfunktionen	B.6 Utdelningspolicy						
A.10 Policy Compliancefunktionen							
A.11 Policy Internrevision							

Policyer beslutas av bankens styrelse.

4. Kapitalbas och kapitalkrav

Myndigheterna ställer allt högre kapitalkrav på banker och andra finansiella företag. Detta sker bland annat genom ökade kontracykliska buffertkrav och andra kapitaltillägg. Jord- och skogsbrukets pågående strukturomvandling förväntas också leda till förändrat kapitalbehov.

4.1. Kapitalbas enligt Basel 3-regler

Landshypotek Bank har en kapitalbas som i kapitaltäckningshänseende består av eget kapital (kärnprimärkapital) och tidsbundna förlagslån (supplementärt kapital). Kapitalbasen för den konsoliderade situationen uppgick per 31 december 2015 till 4 934 MSEK, varav 4 434 MSEK utgjordes av kärnprimärkapital, enligt tabell 1.

Vid beräkning av kapitalbasen görs avdrag från kärnprimärkapital för uppskjutna skattefordringar. Mellanskillnaden mellan förväntad förlust enligt den interna riskklassificeringsmetoden för kreditrisk (IRK-metod) och faktisk reservering dras också bort från kärnprimärkapitalet. Supplementärt kapital i banken består av tidsbundna förlagslån med ett nominellt värde om 500 MSEK.

4.2. Kapitalkrav enligt Basel 3-regler

Beräkning av kapitalkravet utgår från de minimiregler (Pelare 1) som omfattar kreditrisk, marknadsrisk och operativ risk. För majoriteten av bankens utlåning beräknas kapitalkravet för kreditrisk med den IRK-metod som Landshypotek Bank har Finansinspektionens tillstånd att använda. Övrig kreditrisk kapitaltäckts enligt schablonmetoden.

Operativa risker kapitaltäckts med basmetoden och kreditvärdighetsjusteringsrisk för derivatmotparter och eventuella repor kapitaltäckts med schablonmetoden. Banken har inga övriga risker som kapitaltäckts enligt Pelare 1-reglerna.

Kapitalbaskraven för den konsoliderade situationen redovisas i tabell 5.

4.3. Kapitalbehov

Ett institut ska vid varje tidpunkt ha en kapitalbas som minst motsvarar summan av kapitalbaskraven (8 procent av totala riskexponeringsbeloppet) inom ramen för Pelare 1. Detta kapitalbaskrav beräknas enligt Basel 3-reglerna och presenteras i tabell 5.

Dessutom bör banken ha en kapitalkonserveringsbuffert på 2,5 procentenheter samt 1 procentenhet i kontracyklisk buffert av totalt riskexponeringsbelopp. Den kontracykliska bufferten kommer enligt plan att höjas till 1,5 procent 27 juni 2016 och enligt remissförslag till 2,0 procent 19 mars 2017. Om ett institut inte har tillräckligt med kapital för att täcka buffertkraven ska det skicka en plan till Finansinspektionen som visar hur det inom rimlig tid ska uppnå buffertkraven. Institutet riskerar dessutom att få restriktioner i form av förbud mot bl.a. utdelningar och utbetalningar av vissa rörliga ersättningar²⁾. Buffertkraven skiljer sig dock från övriga kapitalkrav då det finns en viss möjlighet att temporärt inte uppfylla dem.

Inom ramen för Basel 3-regelverket åligger det även institut att kartlägga och bedöma kapitalbehov för andra väsentliga risker som inte täcks av ovan omnämnda krav (Pelare 2-krav). Förutom att banken utvärderar om ytterligare kapitalbehov föreligger för de tre Pelare 1-riskkategorierna så utvärderas kapitalbehovet för bl.a. kreditspreadrisk, basisrisk, ränterisk, valutarisk och strategisk risk.

På grund av att banken använder interna riskklassificeringsmodeller (IRK-modeller) för att beräkna kapitalkrav för kreditrisk behöver banken också uppfylla övergångsregeln knuten till Basel 1-regelverket. Banken behöver också hålla en kapitalplaneringsbuffert för att inte riskera att bryta mot övergångsregeln i ett svårt stressat scenario.

Banken har också som målsättning att ha en god kapitalisering i syfte att uppnå bankens ratingmål för säkerställda obligationer.

I den interna kapital- och likviditetsutvärderingen som kommuniceras till Finansinspektionen på årlig basis utgår banken därför från alla tre ovan nämnda kapitalbedömningsmetoder (Basel 3, övergångsregeln knuten till Basel 1, samt ratingmål) och kapitalbehovet bestäms utifrån den metod som genererar högst kapitalbehov. Under 2015 har kapitalbehovet bedömts vara 4,6 miljarder SEK. Kapital- och likviditetsutvärderingen för 2016 har ännu inte slutförts.

²⁾ Givet att banken inte heller uppfyller kraven på förfogandebeholdning.

Tabell 1 Kapitalbas, Konsoliderad situation

TSEK	2015-12-31
Kapitalbas, "Basel 3"	4 934 226
Primärkapital	4 434 254
Kärnprimärkapital	4 434 254
Kapitalinstrument som ska räknas som kärnprimärkapital	1 489 178
Ej utdelade vinstmedel	3 221 844
Ackumulerat annat totalresultat	-42 650
Justeringar av kärnprimärkapital på grund av filter för tillsyn	15 936
(-) Övriga immateriella tillgångar	-20 654
(-) Uppskjutna skattefordringar som är beroende av framtida lönsamhet och som inte uppstår till följd av tillfälliga skillnader netto efter tillhörande skatteskulder	-4 756
(-) Underskott i kreditriskjusteringar för förväntade förluster (internmetod)	-198 454
(-) Förmånsbestämda pensionsplaner	-26 191
Supplementärkapital	499 972
Kapitalinstrument och efterställda lån som ska räknas som supplementärkapital	499 972

Tabell 2 Förlagslån

Lånebeteckning	Valuta	Nominellt belopp, TSEK	Utestående nominellt belopp, TSEK	Första möjliga tid för inlösen	Räntesats	Räntesats efter första möjliga dag för inlösen	Förfalldag
EMTN47	SEK	70 000	70 000	2017-06-01	5,82 %	3M STIBOR +3,85 %	2022-06-01
EMTN48	SEK	430 000	430 000	2017-06-01	3M STIBOR +3,85 %	3M STIBOR +3,85 %	2022-06-01

Tabell 3 Kapitaltäckning, Konsoliderad situation

TSEK	2015-12-31
Kapitaltäckning "Basel 3"	
Kärnprimärkapital	4 434 254
Supplementärkapital	499 972
Totalt kapital	4 934 226
Kärnprimärkapitalrelation (%)	23,43
Primärkapitalrelation (%)	23,43
Total kapitalrelation (%)	26,08
Institutspecifikt kärnprimärkapitalkrav (%)	8,00
krav på kapitalkonserveringsbuffert (%)	2,50
krav på kontracyklisk buffert (%)	1,00
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert (som andel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet, %)	17,43
Kapitaltäckningskvot	3,26
Kapitaltäckning enligt övergångsregler relaterade till Basel 1	
Kapitalbas	5 132 679
Kapitalbaskrav	4 220 222
Total kapitalrelation (%)	9,73
Kapitaltäckningskvot	1,22

4.4. Bruttosoliditetsgrad (leverage ratio)

Från och med 2015 ska en icke-riskbaserad så kallad bruttosoliditetsgrad (leverage ratio) rapporteras externt. Måttet ska utvärderas av tillsynsmyndigheter och ett bindande kapitalkrav kan komma att baseras på detta mått från 1 januari 2018.

Tabell 4 Bruttosoliditetsgrad (leverage ratio)

TSEK, konsoliderad situation	2015-12-31
Balansräkning enligt redovisningsreglerna	80 717 347
Justering för skillnader mellan bokfört värde och bruttosoliditetsexponering - derivat	-449 572
Tillgångar redovisade utanför balansräkningen, netto	2 395 867
Ytterligare justeringar	-62 828
Tillgångar som bruttosoliditetsgraden beräknas på	82 600 814
Kapital som bruttosoliditetsgraden beräknas på	
Primärkapital	4 434 254
Bruttosoliditetsgrad	
Bruttosoliditetsgrad beräknat på primärkapital	5,37 %

5. Kreditrisker

Kreditrisken är den största risken i Landshypotek Bank och utgör 83 procent av kapitalkravet ³⁾ enligt Pelare 1-regler, Basel 3. Det är därför av central betydelse att banken har tydliga regler för kreditriskhantering.

5.1. Definition

Landshypotek Bank definierar kreditrisk som:

Risken att Landshypotek Bank inte erhåller betalning enligt överenskommelse och att värdet på säkerheten inte är fullgod och därför inte kan täcka utestående fordran.

5.2. Kreditprocessen

All kreditgivning inom banken ska utgå från kundens återbetalningsförmåga och kredit får bara beviljas om förpliktelseerna på goda grunder kan förväntas bli fullgjorda. För att ytterligare skydda banken mot kreditförluster tas huvudsakligen säkerhet i jord- och skogsbruksfastigheter. Säkerheten ska med god marginal säkerställa lånefordran. En säkerhet med högt värde ska aldrig ersätta kravet på kundens återbetalningsförmåga utan kreditgivningen ska alltid ställas i proportion till inkomst eller kassaflöden som ska försörja krediten.

Kreditpolicyn ger ramar och riktlinjer för de principer som vid var tid ska vara gällande vid kreditgivning inom banken. Kreditgivningen ska vara ett resultat av analys av den enskilde kunden och/eller den limitgrupp som kunden är knuten till. Bankens kunder, exklusive juridiska personer, riskklassificeras i enlighet med beskrivning i avsnitt 5.6.

All kreditgivning sker enligt en av styrelsen beviljad kreditmandatmatrix, vilken styrs av parametrar såsom lånelimitbelopp, riskklass och belåningsgrad. Samtliga kreditbeslut tas i en kreditkommitté, med en nivåstruktur som följer den ovan nämnda kreditmandatmatrisen. Det högst beslutande organet för löpande kreditärenden är styrelsens kreditutskott.

5.3. Kreditportföljen

5.3.1. Översikt av kreditportföljen

Landshypotek Banks utlåning mot allmänheten uppgick per 31 december 2015 till drygt 64,5 miljarder SEK. Utlåningen sker till företagare och boende på landsbygden mot säkerhet i primärt jord- och skogsbruksfastigheter. All utlåning sker i Sverige. Den geografiska fördelningen av bankens kreditportfölj i tabell 8 speglar vilket distrikt kunden tillhör och visar att den geografiska spridningen inom Sverige är god. Sedan år 2010 har kreditportföljen vuxit med 13 miljarder SEK, vilket motsvarar en årlig utlåningstillväxt på drygt fyra procent per år under de

senaste fem åren. Den genomsnittliga utlåningen per kund i Landshypotek Bank uppgår till 1,5 MSEK per 31 december 2015. Den exponeringsviktade belåningsgraden uppgick vid samma tidpunkt till 48 procent.

5.3.2. Definition och klassificering av kreditportföljen

En av de grundläggande förutsättningarna för att kunna använda IRK-modeller för kapitalkravsberäkning är att varje motpart definieras och klassificeras enligt IRK-reglerna.

Banken rapporterar den absoluta merparten av sina lån som fastighetskrediter, enligt IRK-metodens hushållsexponeringsklass. Exponeringsvärdet för dessa, inklusive upplupna räntor, uppgår till 62 miljarder SEK. Övriga låneexponeringar, bl.a. mot juridiska personer, kapitaltäcks med schablonmetoden.

Den genomsnittliga riskvikten för hushållsexponeringar som redovisas enligt IRK-metoden uppgår till 18 procent och för exponeringar som redovisas enligt schablonmetoden uppgår riskvikten till 25 procent.

5.4. Beskrivning av kreditriskhantering

Alla kreditbeslut föregås av en noggrann riskbedömning och riskklassificering. Ett kreditbeslut kräver därför kunskap om regionala och branschspecifika faktorer som kan påverka kundens återbetalningsförmåga och säkerhetens värdeutveckling. Innan nya produkter eller tjänster introduceras ska verksamheten analysera de eventuella kreditrisker som dessa ger upphov till samt säkerställa att riskerna kan hanteras på ett tillfredställande sätt.

Kreditenheten ansvarar för att i interna styrdokument reglera kreditprövningsprocessen och distriktsorganisationen ansvarar för att de interna reglerna för kreditgivning efterlevs. Distriktsorganisationen ansvarar för att utföra årlig kredituppföljning för alla limitgrupper med kreditlimiter över 5 miljoner kronor. Kunder med högre risk föredras mer frekvent.

Bankens obeståndsenhet hanterar problemkrediterna. Reserveringsbehovet bedöms för fallerade krediter och reserveringar görs om värdet av säkerheten vid en tvångsrealisering bedöms understiga bankens fordran på kunden.

³⁾ Exklusive kapital för kreditvärdighetsjusteringsrisk.

5.5. Användning av IRK-modellerna

Förutom att IRK-modellerna används för beräkning av kapitalkrav och kapitalbehov är de integrerade i kreditprocessen. Kundens/limitgruppens PD-riskklass (PD=Probability of Default) och belåningsgrad i kombination med kundens/limitgruppens lånelimitbelopp bestämmer kreditbeslutsordningen. Riskklasserna är också en del av underlaget till kreditbeslutet. Dessutom sker rapportering löpande till styrelse och bankledning om kreditportföljens utveckling utifrån bland annat PD-riskklasser och förväntad förlust.

5.6. Beskrivning av IRK-systemet

5.6.1. Metod

Landshypotek Bank beräknar sina egna riskestimater för PD, EAD (Exposure at Default) och LGD (Loss Given Default). Interna riskestimater används för näst intill hela exponeringsklassen hushåll i Landshypotek Bank för att beräkna kapitalkrav och förväntad förlust för kreditrisk.

5.6.2. Modeller med tillstånd för beräkning av lagstadgat kapitalkrav

Bankens PD-modell har intern skötselstatistik och en UC-modell som förklaringsfaktorer. Nya kunder riskklassificeras dock endast med UC-modellen som grund.

PD-modellen är en statistisk modell och används för att estimerar sannolikheten att en kund hamnar i fallissemang inom ett års tid.

Banken använder två fallissemangskategorier "mjukt fallissemang" respektive "hårt fallissemang". Mjukt fallissemang registreras manuellt om banken bedömer det som sannolikt att kunden inte kommer att fullgöra sina åtaganden utan att säkerheter måste realiseraras. Det hårda fallissemanget inträffar per automatik då en kund, som inte redan är satt i mjukt fallissemang, är mer än 90 dagar sen med en väsentlig kreditförpliktelse gentemot banken.

PD-modellen fördelar krediter till olika riskklasser (1-6), där riskklass 1 representerar den högsta kreditkvaliteten och riskklass 6 innehåller fallerade krediter. För varje riskklass estimerar banken PD. I syfte att beräkna PD per riskklass i kapitaltäckningshänseende används de senaste elva årens utfallsdata som grund och på detta appliceras en konservativ konjunkturjustering som även beaktar utfall från finanskrisåren under tidigt 90-tal, samt säkerhetsmarginal. Omnämnda riskklass-PD:n stressas dessutom ytterligare, i en av Finansinspektionen angiven formel, vid beräkning av kapitalkravet. I figur 2 redovisas fördelningen av hushållsexponeringen per PD-riskklass.

Bedömningen av hur mycket banken kan förlora av utestående fordran i händelse av fallissemang, LGD, un-

Tabell 5 Kapitalbaskrav uppdelat på risk, metod och exponeringsklass, Konsoliderad situation

2015-12-31, TSEK	Exponeringsvärde*	Kapitalbaskrav	Risikvägt exponeringsbelopp	Genomsnittlig riskvikt	Förväntat förlust
Kreditrisk – Internmetoden	62 385 011	921 718	11 521 473	18 %	270 461
Hushåll – säkerhet i fastighet	62 266 067	912 202	11 402 529	18 %	270 461
Övriga motpartslösa tillgångar	118 944	9 516	118 944	100 %	
Kreditrisk – Schablonmetoden	18 792 822	374 808	4 685 103	25 %	
Nationella regeringar eller centralbanker	24 883	0	0	0 %	
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan eller myndigheter	5 115 182	0	0	0 %	
Institut	1 792 728	47 372	592 156	33 %	
Företag	281 079	21 817	272 714	97 %	
Hushåll	121 592	5 804	72 548	60 %	
Säkrade genom panträtt i fast egendom	3 143 428	229 674	2 870 925	91 %	
Fallerade exponeringar	43 446	3 977	49 713	114 %	
Säkerställda obligationer	8 270 485	66 164	827 048	10 %	
Operativ risk – Basmetoden		105 625	1 320 311		
Kreditvärdighetsjusteringsrisk – Schablonmetoden	1 494 479	111 650	1 395 630	93 %	
Summa "Basel 3"	82 672 312	1 513 801	18 922 518		
Tillägg för övergångsregler relaterade till Basel 1		2 706 421	33 830 263		
Summa inklusive tillägg för övergångsregler relaterade till Basel 1		4 220 222	52 752 775		

* Exponeringsvärde enligt EU-förordning 575/2013.

Tabell 6 Estimät 2014-12-31 vs. utfall under 2015*

%	Låneantalsviktat PD-estimat för kapitaltäckning	Realiserat låneantalsviktat fallissemangsutfall	Exponeringsviktat LGD-estimat för kapitaltäckning	Realiserat exponeringsviktat LGD-utfall
Hushållsexponeringar	2,1 %	1,5 %	9,5 %	2,6 %

* För "Realiserat låneantalsviktat fallissemangsutfall" så beaktas, i täljaren, icke fallerade lån som fanns 2014-12-31 och som fallerat under 2015 och, i nämnaren, summan av icke fallerade lån som fanns med 2014-12-31 och som var icke fallerade eller fallerade i slutet av 2015. För att skapa jämförbarhet ingår endast lånen som ingår i nämnd nämnare i beräkningen av "Låneantalsviktat PD-estimat för kapitaltäckning" och i "Exponeringsviktat LGD-estimat för kapitaltäckning".

der ogynnsamma ekonomiska förhållanden är baserad på intern förlustdata under perioden 1995 till och med 2008. Riskklassutfallen har sedan justerats upp för att på portföljbasis motsvara portfölj-LGD-värdet 1994 och därefter har alla riskklasser säkerhetsmarginalspåslag och vissa riskklasser har justerats upp ytterligare, för att skapa god marginal mellan senare års riskklassutfall och riskklassestimät. LGD-klasserna är indelade med avseende på belåningsgrad i fem olika klasser. I figur 3 redovisas fördelningen av hushållsexponeringar per LGD-riskklass.

Exponering vid fallissemang (EAD) är det exponeringsbelopp som motparten förväntas ha i händelse av fallissemang. För vanliga lån beräknas EAD som utestående låneskuld. För bankens produkt "flexibelt bottenlån"⁴⁾ där delar av åtagandet ligger utanför balansräkningen beräknas EAD genom att motpartens totala beviljade limit multipliceras med en konverteringsfaktor (KF). Konverteringsfaktorn beräknas på hela limiten på det flexibla bottenlånet och är konservativt satt till 107 procent.

Syftet med att validera modellerna är att säkerställa att banken skattar kreditrisk på ett tillräckligt konservativt sätt och att modellerna är bra på att rangordna krediter efter risk. Såväl PD-, LGD- och KF-modellen valideras på årlig basis. Analysen resulterar i en valideringsrapport som presenteras för och diskuteras med bland annat styrelsens risk- och kapitalutskott. Under 2015 har portfölj-PD-estimat och portfölj-LGD-estimat överskridit motsvarande utfall för året, vilket framgår av tabell 6.

5.7. Säkerheter

I Landshypotek Bank lämnas kredit huvudsakligen mot pant i fast egendom inom 75 procent av ett internt fastställt belåningsvärde. Detta värde ska representera ett långsiktigt hållbart värde av ställd säkerhet, d.v.s. vissa nedjusteringar görs i relation till uppskattat marknadsvärde för t.ex. avverkningsbar skog. Dessutom erbjuds lån med EU-stöd som säkerhet (EU-kredit). För

att reducera förlustrisken behöver vissa låntagare lämna ytterligare säkerheter, t.ex. borgensåtaganden och företagsinteckning.

Distriktskontorens kundansvariga biträds i fastighetsvärderingsfrågor av Landshypotek Ekonomisk Förenings förtroendemannaorganisation. Förtroendemannanätverket ska säkerställa en korrekt värdering av belåningsobjekten genom dokumenterad branschkunskap och god lokalkännedom. Värderingar köps också in av extern part.

5.8. Kreditförluster

De konstaterade förlusterna under 2015 uppgår till 50,3 MSEK, vilket är lägre jämfört med 2014 (56,3 MSEK). Reserveringen för befarade kreditförluster har minskat till 82,2 (104,5) MSEK. Kreditförluster netto uppgick till 45,9 (79,6) MSEK. Exponeringsbeloppet för fallerade krediter var 1 017 (1 477) MSEK vid utgången av 2015. Banken har under de senaste åren utvecklat arbetet med kreditportföljen. Företag med svag lönsamhet och låg likviditet identifieras i ett tidigare skede.

Reserveringarna under de senaste åren rör ett fåtal engagemang och kunder med betalningssvårigheter kan inte direkt kopplas till särskilda näringar utan det handlar mer om den enskilda företagarens förutsättningar.

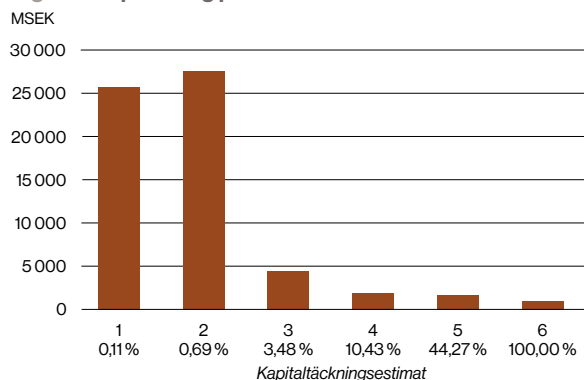
Tabell 7 LGD-estimat per LGD-klass

LGD-klass	Belåningsgrad	LGD med downturnjustering och säkerhetsmarginal*
1	0-20 %	3,30 %
2	21-40 %	7,51 %
3	41-60 %	18,30 %
4	61-75 %	36,79 %
5	>75 %	88,93 %

* LGD under ogynnsamma ekonomiska förhållanden, oaktat LGD-golv.

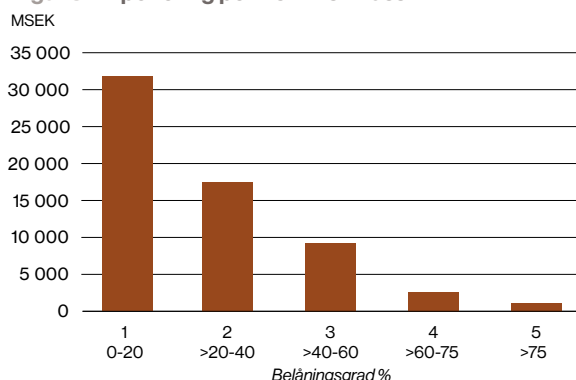
⁴⁾ Kunden avropar vid behov så mycket av beviljad limit som önskas.

Figur 2 Exponering per PD-riskklass*

* PD-estimat som används för kapitaltäckning visas under respektive PD-riskklass.

Figur 3 Exponering per LGD-riskklass**

** En exponering med en belåningsgrad över 75 % fördelas över alla fem LGD-riskklasser.

Tabell 8 Utlåning per försäljningsdistrikt i Landshypotek Bank

2015-12-31, TSEK	Utlånat belopp, inkl upplupna räntor	Varav: fallerade fordringar	Varav reserveringar*
Gotland	2 634 145	28 374	6 614
Mälardalen	8 979 841	196 386	19 653
Norr	6 438 995	95 386	17 090
Skåne	9 794 180	55 975	463
Småland m.fl.	7 368 060	147 427	11 593
Västra Götaland	9 272 881	81 245	9 032
Örebro, Värmland	8 988 138	235 069	19 477
Östergötland	11 266 545	170 023	7 184
Totalsumma	64 742 786	1 009 885	91 106

* Reserveringar för befarade kreditförluster inklusive oreglerade räntor och avgifter.

5.9. Motpartsrisk

Landshypotek Banks motpartsrisk består av fallissemangsriskerna för motparter inom finansieringsverksamheten. Motpartsrisken uppstår som en konsekvens av bankens hantering av likviditets-, ränte- och valutarisker. Risktoleransen för motpartsrisk är låg.

Bankens samlade motpartsexponering består av:

- marknadsvärdet på värdepappersinnehav
- deposition av pengar
- derivatinstrumentens exponering beräknat utifrån Marknadsvärderingsmetoden i CRR.

Motpartsrisk får endast tas gentemot:

- offentliga organ som åsätts 0 procent i riskvikt i kapitaltäckningshänseende
- säkerställda obligationer utgivna av finansiella institut
- finansiella institut.

Nya motparter ska godkännas och limiteras av styrelsen. Flera faktorer beaktas vid limitsättningen. Landshypotek Banks samtliga derivatkontrakt är registrerade i poolen för säkerställda obligationer vilket innebär att ISDA- och ensidiga CSA-avtal ska finnas med varje motpart. Avtalen reglerar att motparten ställer säkerhet då motpartens rating understiger vissa nivåer. Landshypotek Bank kan enligt avtalen aldrig bli skyldig att ställa säkerheter.

Under året har banken fått tillstånd från Finansinspektionen att netta derivatexponeringarna mot en och samma motpart i kapitaltäckningshänseende.

Tabell 9 Derivatinstrument och likviditetsportföljen fördelad på rating

Likviditetsportföljen

TSEK	Säkerställda obligationer	Obligationer utgivna av kommuner	Obligationer utgivna av Kommuninvest Sverige AB
AAA	8 270 485	1 758 969	736 222
AA+		2 619 812	
Summa	8 270 485	4 378 781	736 222

Derivatinstrument

TSEK	Positiva bruttomarknadsvärden adderat med tillägg för potentiella framtida exponeringar	Positiva bruttomarknadsvärden	Positiva marknadsvärden adderat med tillägg för potentiella framtida exponeringar, efter hänsyn till bilaterala nettningsavtal
AA-	1 178 458	921 203	643 775
A	262 639	98 352	65 715
A-	898 842	683 965	593 811
BBB*	398 555	361 086	398 555
Summa	2 738 494	2 064 606	1 701 856

* Landshypotek Bank har erhållit 393 603 TSEK i säkerhet enligt derivatkontrakt. Denna säkerhet har inte beaktats i ovanstående siffror.

6. Likviditetsrisker och finansiering

Då Landshypotek Banks verksamhet naturligt är utsatt för likviditetsrisker har likviditetsriskhantering hög prioritet. Riskaptiten är låg och det finns en likviditetsreserv som gör att banken klarar även längre perioder av likviditetsstress.

6.1. Definition

Landshypotek Bank definierar likviditetsrisk som:

Risken att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel stiger avsevärt.

6.2. Likviditetshantering

Landshypotek Banks verksamhet är naturligt utsatt för likviditetsrisk och konsekvenserna av bristande likviditet kan bli allvariga. Riskaptiten för likviditetsrisker är därför låg och hantering av likviditetsrisker är högt prioriterat. Banken reducerar sin likviditetsrisk genom att hålla en likviditetsreserv. Den ger banken möjlighet att överbrygga tillfälliga likviditetspårestningar men ger även möjlighet att vid allvariga likviditetskriser anskaffa erforderliga medel genom att under ordnade former sälja tillgångar och minska finansieringsbehovet.

För att säkerställa att en god betalningsberedskap

upprätthålls har styrelsen beslutat att det ska finnas en likviditetsreserv tillgänglig som motsvarar de prognostiserade, ackumulerade nettokassautflödena under de närmaste 180 dagarna samt utflöde av inlåning under stress, utan möjlighet till refinansiering⁵⁾. Per 31 december 2015 skulle banken kunnat täcka betalningsförpliktelser under 327 dagar enligt detta mått.

Banken limiterar även storleken på likviditetsreserven utifrån att den ska täcka nettoutflödena under en stressad 30-dagarsperiod enligt det externa LCR-regelverket. Vad gäller kontrakterade flöden använder dock banken istället en 33-dagarsperiod. Bankens LCR enligt CRR samt Delegerad akt 2015/61 uppgick per 31 december 2015 till 374 procent för Landshypotek Bank konsoliderad situation.⁶⁾ Detta kan ställas i relation till det externa LCR-kravet på 60 procent.

⁵⁾ Enligt denna mätmetod får likviditetsreserven i poolen för säkerställda obligationer endast användas för att möta utflöden från poolen för säkerställda obligationer.

⁶⁾ Banken beaktar i detta avseende hela likviditetsreserven i poolen för säkerställda obligationer.

Tabell 10 Löptidsanalys avseende finansiella tillgångar och skulder, Konsoliderad situation

TSEK	< 3 månader	3-12 månader	1-3 år	3-5 år	> 5 år	Summa
Finansiella tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut	396 214					396 214
Utlåning till allmänheten	37 813 347	9 162 408	13 309 868	4 394 415	1 071 702	65 751 739
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	219 170	6 691 247	3 876 500	2 641 000	0	13 427 917
Derivat	113 545	3 062 295	3 239 033	2 156 189	4 908 880	13 479 942
Summa	38 542 276	18 915 950	20 425 401	9 191 603	5 980 583	93 055 813
Finansiella skulder						
Skulder till kreditinstitut	393 227					393 227
In- och utlåning från allmänheten	10 309 718					10 309 718
Beviljade kreditlöften	643 919					643 919
Emitterade värdepapper	5 217 649	14 085 153	23 532 197	15 032 352	7 838 833	65 706 184
Derivat	86 572	2 671 732	2 430 931	2 002 375	3 546 602	10 738 212
Efterställda skulder	3 740	4 074	504 074	-	-	511 888
Summa	16 654 826	16 760 959	26 467 202	17 034 727	11 385 434	88 303 148
Kontrakterade kassaflöden	21 887 450	2 154 991	-6 041 800	-7 843 123	-5 404 852	4 752 666

Tabellen ovan inkluderar samtliga kontrakterade kassaflöden. Beloppen är odiskonterade och är upptagna under den tidsficka då Landshypotek har rätt att kalla betalning eller skyldighet eller rätt att återbetala. Framtida rörliga räntor är medräknade vad gäller derivat och finansiella skulder men ej vad gäller utlåning till allmänheten, vilket speglar vad som händer om verksamheten upphört per 31 december 2015. Framtida räntor är beräknade utifrån forwardräntor med påslag för eventuella kreditspreadar.

Innehavet i likviditetsreserven består av säkerställda obligationer utgivna av nordiska kreditinstitut med hög kreditvärdighet, samt av obligationer emitterade av svenska kommuner och landsting inklusive Kommuninvest.

Marknadsvärdet på likviditetsreserven uppgick per 31 december 2015 till 13,4 miljarder SEK, varav 53 procent låg som säkerhet i poolen för säkerställda obligationer. 82 procent av likviditetsreserven utgjordes av värdepapper med AAA-rating.

6.3. Finansiering

Landshypotek Bank finansierar sig primärt genom utgivning av säkerställda obligationer, men även genom icke säkerställd skuld, certifikatfinansiering samt genom inlåning, eget kapital och förlagslån. Som nämns under avsnitt 2.2 har Landshypotek Bank under 2015 kraftigt ökat sin inlåning som vid årsskiftet uppgick till 10,3 miljarder SEK.

Under 2015 var den genomsnittliga löptiden på bankens emissioner 4,5 år. Banken gör dessutom återköp och förlängningar av obligationer för att reducera likviditetsriskerna och tillmötesgå investerare.

6.4. Intecknade tillgångar

Investerare och tillsynsmyndigheter ställer allt högre krav på en ökad transparens kring bankernas intecknade tillgångar. Bankens inteckningsgrad, d.v.s. intecknade tillgångar i relation till totala tillgångar enligt artikel 100 i CRR, uppgår per 31 december 2015 till 79 procent där tillgångar i säkerhetsmassan för utgivning av säkerställda obligationer utgör källan till inteckning⁷⁾. Totalt var 64 miljarder SEK av bankens tillgångar intecknade per 31 december 2015.

Bankens Treasuryenhet sköter bankens likviditetshandling. Treasurychefen rapporterar till bankens ekonomi- och finanschef.

⁷⁾ Tillgångar i poolen för säkerställda obligationer räknas som intecknade upp till den OC-nivå som S&P anser behövs för att uppnå AAA-rating för bankens säkerställda obligationer.

Tabell 11 Upplyningsinformation, intecknade tillgångar, Konsoliderad situation

MSEK	Intecknade tillgångar, redovisat värde	Icke intecknade tillgångar, redovisat värde
Obligationer och andra räntebärande värdepapper*	3 811	9 441
Övriga tillgångar	59 829	2 567
Summa	63 640	17 078

MSEK	Mottagna intecknade säkerheter eller egna emitterade räntebärande värdepapper, verkligt värde	Mottagna säkerheter eller egna emitterade räntebärande värdepapper som kan intecknas, verkligt värde
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	0
Övriga säkerheter som mottagits	0	0
Summa	0	0

MSEK	Matchande skulder, ansvarsförbindelser eller utlånade värdepapper	Intecknade tillgångar, mottagna säkerheter och egna räntebärande värdepapper som har emitterats utom säkerställda obligationer och tillgångssäkrade värdepapper
Summa	53 510**	63 640

* Obligationer och andra räntebärande värdepapper redovisas till verkligt värde.

** Skulder som uppstått vid utgivning av säkerställda obligationer, redovisat värde.

6.5. Stresstester

Utöver dagliga limitkontroller genomför banken löpande stresstester för att säkerställa att likviditeten är tillräcklig även under ogynnsamma marknadsförhållanden. Exempel på scenarios som testas är:

- upplåningsmarknaden upphör, ingen ny inlåning finns att tillgå
- minskade marknadsvärden på placeringarna i likviditetsreserven (-10 procent)
- kunder slutar att betala räntor och amorteringar på sina lån (endast 50 procent av kontrakterade inbetalningar)
- fullt utnyttjande av kunders flexlån inom loppet av första månaden
- uttag från inlåning (50 procent).

De stresstester som banken har genomfört har visat på en god betalningsberedskap även om ett flertal olika händelser som påverkar likviditeten negativt inträffar samtidigt. Per 31 december 2015 klarade banken sina betalningsförpliktelser i cirka 81 dagar när alla parametrar stressades. Givet samma stress, men om nyutlåningen stoppas, klarade banken sina betalningsförpliktelser i cirka 116 dagar. Uttag från inlåningen med 50 procent är det scenario som enskilt får störst negativ effekt på likviditeten. Banken bedömer att rådande betalningsberedskap är tillfredsställande och att den överensstämmer väl med den lågt fastställda riskaptiten.

7. Marknadsrisk

De marknadsrisk Landshypotek Banks verksamhet är utsatt för är ränterisk, valutarisk, kreditspreadrisk, basisspreadrisk samt kreditvärdighetsjusteringsrisk. De två sistnämnda riskerna uppstår som en konsekvens av att de två förstnämnda riskerna reduceras med derivatinstrument.

7.1. Definition

Landshypotek Bank definierar marknadsrisk som:

Risken, exklusive fallissemangsrisk, att värdet på tillgångar, skulder och/eller finansiella kontrakt påverkas negativt genom förändringar i allmänna ekonomiska betingelser eller händelser som påverkar en stor del av marknaden, samt av händelser som endast är företags-specifika.

7.2. Hantering

Hur marknadsriskerna ska hanteras beskrivs i första hand i bankens finanspolicy, som fastställs av styrelsen. Policyn reglerar hur risker ska mätas och rapporteras, samt sätter ramarna för bankens aptit för marknadsrisk. Bankens Treasuryenhet hanterar bankens marknadsrisk. Derivatinstrument används för att på ett effektivt sätt minska effekten på tillgångar och skulder vid förändringar på ränte- och valutamarknaden.

7.2.1. Ränterisk

Ränterisken uppstår när räntebindingstider för tillgångar och skulder inte sammanfaller och mäts bl.a. som den marknadsvärdeförändring som inträffar om räntekurvan parallellförflyttas med en procentenhet. Risken mäts dagligen och limiteras totalt och uppdelat i olika tidsfickor (tre månader och därefter per kalenderår). Riskaptiten sätts av att det egna kapitalet ska placeras i kundernas utlåning med en genomsnittlig löptid på 2-3 år. Treasuryenheten har också ett mindre avvikelsemått utöver riskaptiten relaterad till placeringen av det egna kapitalet. Vid årsskiftet var den faktiska ränterisken -111 MSEK enligt detta mått.⁸⁾

Som verktyg för att hantera ränterisk använder banken ränteswappar. I de fall där räntebindingen i upplåningen är längre än räntebindingen i utlåningen görs ränteswappar där banken erhåller fast ränta och betalar rörlig ränta. Där räntebindingen i upplåningen är kortare än räntebindingen i utlåningen görs ränteswappar i motsatt riktning. Dessa tekniker utgör ett effektivt sätt för banken att hantera ränterisk och hålla riskexponering inom fastställda ramar.

⁸⁾ Med antagande om en ökning av räntan.

7.2.2. Valutarisk

Valutarisk är risken för förlust relaterad till förändring av valutakurser. För banken uppstår valutarisken då viss finansiering sker i annan valuta än SEK. Per 2015-12-31 var cirka 9,4 miljarder SEK av bankens finansiering i utländsk valuta.

Landshypotek Bank reducerar valutarisken genom att använda swappar för att konvertera bankens kassaflöden i utländska valuta till kassaflöden i SEK.

Limiten för valutarisk är mycket låg (1 MSEK). Vid årsskiftet var all valutarisk säkrad.

Tabell 12 Valutaexponering inklusive derivatbetalningar

Valuta	Tillgångar	Skulder	Exponering
CHF	400 000	400 000	0
EUR	350 000	350 000	0
NOK	2 925 000	2 925 000	0

7.2.3. Basisspreadrisk och kreditspreadrisk

Basisspreadrisk uppstår i banken då valutarisken från upplåning i utländsk valuta reduceras genom så kallade räntevalutaswappar. Som en följd av att basisspreadar varit relativt volatila under senare år kan marknadsvärderingen av basisspreadar bidra till relativt stora resultatlag. De största 3-månadersrörelserna (minskning respektive ökning) av basisspreadar sedan september 2008 hade med bankens portfölj per 31 december 2015 och med applicerad marknadsvärderingsmetod genererat en resultatpåverkan på cirka -113 respektive +109 MSEK. Om banken inte avslutar swapavtalen kommer dock nettot av resultatpåverkan vid swappens förfall att vara noll. Banken har valt att inte ta upp finansiering i utländsk valuta sedan 2011 som en följd av de stora tillfälliga resultatlag basisspreadförändringarna kan generera.

Kreditspreadrisk uppstår från rörelser i kreditspreadar i bankens likviditetsportfölj. Banken har under året implementerat löptidslimiter bl.a. i syfte att reducera kreditspreadrisken.

Tabell 13 Rängebindingstider för räntebärande tillgångar och skulder, Konsoliderad situation

TSEK	< 3 månader	3-12 månader	1-3 år	3-5 år	> 5 år	Summa
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut	396 214					396 214
Utlåning till allmänheten	37 530 509	8 840 954	12 898 375	4 249 251	1 013 913	64 533 001
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 555 000	4 900 000	1 800 000	700 000	0	12 955 000
Derivat	26 635 728	7 144 316	8 911 368	6 709 316	5 950 031	55 350 759
Summa tillgångar	70 117 451	20 885 270	23 609 743	11 658 567	6 963 944	133 234 974
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	393 227					393 227
In- och upplåning från allmänheten	10 309 718					10 309 718
Emitterade värdepapper	25 918 000	2 194 316	6 346 368	6 590 316	5 480 031	46 529 031
Derivat	32 530 153	11 800 000	9 035 000	1 669 000	710 000	55 744 153
Efterställda skulder	430 000	0	70 000	0	-	500 000
Summa skulder	69 581 098	13 994 316	15 451 368	8 259 316	6 190 031	113 476 129
Netto	536 353	6 890 954	8 158 375	3 399 251	773 913	19 758 845
Räntekänslighet netto	13 192	-6 410	-30 711	-85 400	-2 131	-111 460
Kumulativ räntekänslighet	13 192	6 782	-23 929	-109 329	-111 460	

Tabellen ovan inkluderar samtliga nominella belopp (absolutvärden) upptagna under de tidsfickor då ränteomsättning sker. Detta skiljer sig från löptidsanalysen som inkluderar alla kontrakterade flöden, dvs nominella belopp plus avtalade räntebetalningar.

7.2.4. Kreditvärdighetsjusteringsrisk

Pelare 1-reglerna i Basel 3-regelverket kräver kapitalkrav för försämrade kreditkvalitet för motparter i derivattransaktioner samt repor (s.k. kreditvärdighetsjusteringsrisk eller CVA). Landshypotek Bank avsatte 31 december 2015 112 MSEK i kapital för kreditvärdighetsjusteringsrisk. Detta är ett väsentligt lägre belopp jämfört med föregående år, vilket beror på att banken under året fått Finansinspektionens tillstånd att beräkna kapitaltäckningskravet utifrån nettoexponeringen per derivatmotpart.

Landshypotek Bank har också en värderingsmodell för att beräkna påverkan av credit valuation adjustment (CVA) samt även funding value adjustment (FVA) och debt value adjustment (DVA) på värderingen av bankens derivatinstrument. FVA påverkas av vad motparten får

betala för att ställa säkerhet till Landshypotek Bank och DVA påverkas av bankens egen kreditvärdighet. CVA-komponenten påverkas av motpartens kreditvärdighet och reduceras av att Landshypotek Bank enligt avtal ska motta säkerheter när motpartens rating når vissa nivåer. DVA-komponenten reduceras av att derivaten ligger inom poolen för säkerställda obligationer, vilken har en AAA-rating och mycket god kreditvärdighet. På grund av den relativt låga värdejustering som blev implikationen av att beakta dessa komponenter, då effekten hade lett till ett förbättrat resultat samt då flera osäkerhetsfaktorer förekommer i värderingen valde banken 31 december 2015 att inte låta komponenterna påverka värderingen.

8. Operativa risker

Operativa risker förekommer i all form av verksamhet. Genom effektiv identifiering och hantering av operativa risker reduceras förlustrisken.

8.1. Definition

Landshypotek Bank definierar operativ risk som:

Risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller fallerade interna processer, mänskliga fel, bristfälliga system, externa händelser inbegripet legala risker.

Kategoriseringen av operativ risk sker huvudsakligen uppdelat på följande områden:

- Interna bedrägerier
- Externa bedrägerier
- Anställningsförhållande och arbetsmiljö
- Kunder, produkter och affärspraxis
- Skador på materiella tillgångar
- Avbrott och störning i verksamhet och system
- Transaktionshantering och processtyrning

8.2. Hantering

Operativ risk förekommer i all verksamhet inom banken. Samtliga anställda har en skyldighet att verka för att reducera operativa förluster i verksamheten. Säkerhetschefen och riskorganisationen har en speciellt stödjande roll i delar av bankens arbetet med operativa risker.

Banken använder bland annat ett incidenthanteringssystem i sin hantering av operativa risker. Detta möjliggör för chefer att på ett effektivt sätt kunna dela ut handlingsplaner i syfte att reducera risken för upprepade incidenter samt att få en bra överblick av incidenter och handlingsplaner. Riskkontrollenheten sammanställer inrapporterade incidenter och rapporterar dessa vidare till VD och styrelsen samt följer upp att kommunicerade handlingsplaner implementeras. Fördelningen

över rapporterade incidenter under 2015 framgår av figur 4. Totalt rapporterades 54 incidenter under 2015 för vilka externa kostnader att återställa verksamheten till det läge som gällde före incidenten inträffade, var 74 TSEK.

Som komplement till den löpande incidenthanteringen utförs på regelbunden basis en riskkartläggning av bankens verksamhet. Identifierade risker bedöms utifrån sannolikhet och konsekvens, d.v.s. utifrån hur sannolikt det är att materialisering sker samt vilken effekten blir på verksamheten. Resultatet av riskkartläggningen samt förslag till åtgärder presenteras för VD och styrelsen och uppföljning sker rörande om handlingsplaner är implementerade. Huvudsyftet med riskkartläggningen är att i största möjliga mån identifiera väsentliga operativa risker och vidta åtgärder så att dessa inte materialiseras. Incidentrapporteringen och riskkartläggningen är även i viss mån underlag vid den årliga interna kapitalutvärderingen.

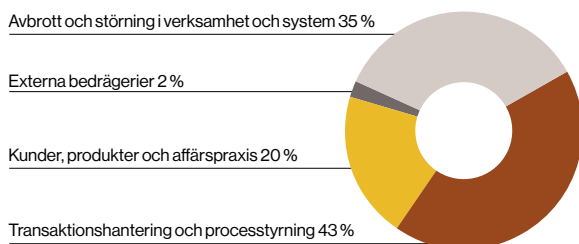
Landshypotek Bank har en utvecklad process för "New Product Approval". Detta för att säkerställa att banken är redo att omhänderta nya produkter, tjänster etc. En viktig komponent i denna process är att representera från alla interna funktioner på Landshypotek Bank deltar i godkännandeprocessen. Under året har sex NPAP-ärenden godkänts för implementering i new product approval kommittén.

Under 2015 har banken infört fler kontroller rörande riskhantering i såväl första som andra försvarslinjen i syfte att reducera den operativa risken. Banken har också utvecklat sin kontinuitetshantering.

8.3. Kapitalkrav för operativa risker

Banken använder basmetoden under Pelare 1 för att beräkna kapitalkravet för operativa risker, vilket per 31 december 2015 uppgick till 106 MSEK.

Figur 4 Fördelning över rapporterade incidenter 2015

I övriga kategorier rapporterades inga incidenter.

Landshypotek Bank